

JAN CARSON*

Beköltözés

Matt a konyhában azon töri a fejét, melyik szekrénybe kerüljenek a serpenyők, és melyik elég magas ahhoz, hogy beférjenek a gabonapelyhes dobozok.

Én a hálósobában pakolom ki a ruhákat. A hálónk soha nem lesz ennyire üres, mint most. Még nem raktuk össze az ágyat. Darabokban hever, a falnak támasztva, olyan, mintha létrák vezetnének tőlünk a felettünk lévő lakásba. Tegnap éjjel törülközőkön aludtunk, párnák helyett összecsavart pulóvereken. Ébredéskor Mattnek összekuszált kábelszerű lenyomatok maradtak az arcán. Behunytam a szemem, végigfuttattam rajtuk az ujjaim, mint a Braille-írás. „Ez a kezdet”, olvastam, „Ámen”, válaszolt, és odafordította a másik arcát, hasonló lenyomattal. Tökéletes lett volna a pillanat, hogy szeretkezzünk, de nem tettük még fel a függönyöket, így a szomszédok a konyhából pont beláttak hozzánk.

Délután megérkeztek a bútoraink. Apám kölcsönkérte Graham bácsitól a furgont, és átjött vele a Larne-Cairnryan kompon. Megállás nélkül vezetett ideig, majd rögtön fordult is vissza, hogy elérje az utolsó kompot hazafelé. Nem kértük rá, hogy ezt tegye. Ő ragaszkodott hozzá. Az apám szereti a mártírt játszani.

„Túl veszélyes és hosszú egyedül megtenni ezt az utat”, mondtam neki. „Ne kíséren el Matt, hogy legalább legyen veled valaki?”

„Boldogulok egyedül is”, felelte. „Majd a Gretna Green-i pihenőhelynél megállok egy fél órára.” Ami nála annyit tett, „Utakat nem szeghetem, de nyomorultul fogom érezni magam, ha belevágtok”.

Heteken át mondta a magáét minden egyes alkalommal, amikor szóba jött a költözés. Azt akarta, hogy maradjunk ott, ahol vagyunk. Nem bírta elviselni a gondolatot, hogy alig látja majd az unokáit. Még az újság is megírta, hogy Belfast az egyik legjobb város Európában, de még az is meglehet, hogy az egész világon.

„Pontosan milyen szempontból?” kérdezett vissza Matt minden alkalommal, amikor ez elhangzott. Apa sose emlékezett rá pontosan, de úgy rémlett neki, hogy vagy a fiatalokról vagy az éttermekről volt szó.

* Jan Carson Belfastban élő észak-ír író és közösségi művészeti facilitátor. 2014-ben jelent meg első regénye, a *Malcolm Orange Disappears*, ezt követte 2016-ban a *Children's Children* című novelláskötete, majd 2017-ben a *Postcard Stories* című flash fiction antológiája. *The Fire Starters* című második regénye 2019-ben elnyerte az Európai Unió Irodalmi Díját. Jan Carson irodalmi fesztiválok közkedvelt vendége, mivel saját szövegeinek kiváló tolmácsolója, 2018-ban hazánkban (Budapesten és Debrecenben) is tartott már felolvasást. Most jelenik meg először magyar fordításban.

„Már elnézést, Mr. Campbell”, mondta Matt, „de Belfast egy szar hely. Soha sem mire nem visszük itt. Ha egy kicsit is komolyan veszi valaki a munkáját, el kell költöznie Londonba.”

„Nincs semmi, ami Belfastban tartana”, tettem hozzá. Ez persze nem volt teljesen igaz. És kegyetlenül is hangzott. De Matt elvárta a szolidaritást olyan fontos dolgokkal kapcsolatban, mint a politika vagy a Nagy Szigetre költözés, vagy hogy zakót kezdett hordani, lezseren, farmernadrággal.

„Rendben”, mondta Apa, „a ti fejeteken szárad.” Mindig ezt mondta, amikor meghúzta a határt, és nem volt értelme többet beszélni róla. Strapabíró szemeteszsákokkal és költöztető dobozokkal került elő, kompjegyet foglalt a furgonnak Skóciába, és maga rakta tele. Oroszorszáig is elfuvarozta volna a kanapénkat, ha ezzel hamarabb megszabadul tőlünk.

A számon volt, hogy „Nem belőled van elegendő, Apa. Hanem ebből a helyből”. De tudtam, hogy nem értené, mi a különbség.

Kora délután megállt a lakásunk előtt, és addig ült a dudán, amíg ki nem jöttünk. „Muuuuuip, muuuuip, muuuuip” hangzott szüntelen, mint egy ellő tehén. A többi lakásban fürkész szemek jelentek meg a roló túloldalán. Fülledt volt az idő. Apám trikóra vetkőzött: avas téli bőr szegélyezte a leégett részt a könyöke fölött, úgy festett, mint egy Drumstick nyalóka két fele. Órákat töltött a furgonban – az ablakok felhúzva, a szellőző az állott levegőt kavarta –, átható volt a szaga. Nem értünk egymáshoz. Folyton tele volt a karja, éjjeliszekekrénnyel, aztán könyvespolccal, ággal, majd étkezősasztallal. Ha szabaddá vált, már nyúlt is a következő rakomány után. Nem mutatta jelét, hogy engem is át akarna ölelni.

Habár majdnem hetvenéves, apám egyedül rámost ki mindent a furgonból, a bútorainkat a járdára halmozta, így a járókelők szabad belátást nyertek minden holminkba, beleértve a WC-kefénket és az „alsóneműk” feliratot viselő dobozunkat.

„Elég alaposan megmustrálta?” szólt az egyik járókelő után, aki lelassított, hogy a szemét meressze. Magánhangzói ecetként martak, mássalhangzói vajként csúsztak. Már kezdtem elszokni a belfasti móditól, így beleborzongtam szavaiba, mintha csak a saját hangomat hallottam volna az üzenetrögzítőn. Furcsa volt itt látni, Londonban, ahogy kocogó emberek ügetnek el mellette, a japán kaja meg egy saroknyiira elérhető. Többé és valahogy kevésbé volt valós, mint Belfastban. Öregebb. Nem akart vacsorára maradni. Elfogadott egy csésze teát, állva itta meg, egy lekváros pirítóssal, három előtt már indult is vissza.

„Írj egy sms-t, amikor hazaérsz”, kértem. Nem írt.

A házfelügyelőnek azt mondtam az apámról, hogy szállítómunkás. „Minden öreg fickó ilyen odahaza: igazi karakter”, mondtam. Nevettem is hozzá, de visszafogottan, hogy Apa ne hallja. Miután elment, jött a szégyenérzet. Lezuhanyoztam, jó forró vízzel. A kosz rétegekben mállt le rólam, nem úgy a büntudat. Már azon voltam, hogy elmondom Mattnek, milyen hülye picca, szívtelen tehén vagyok. De aztán kína-

it rendeltünk, és elfelejtettem szégyellni magam, mert éhes voltam, és olyan sok dolgot el kellett rakni, olyan sok mindennel kellett haladni.

„Hol vannak a serpenyők?” kiabál Matt a konyhából. Úgy teszek, mintha nem hallanám. A serpenyőket direkt Belfastban hagytam. A teflonról már vált le a bevonat, szénlemezéké keveredtek a rizsbe. A vágódeszkákat, csészéket és azokat a minden nap használatos poharakat is otthagytam, amelyeket a mosogatógép már deresre koptatott. Nem akarok itt semmi töröttet, csorbultat, mállót, csak fényes, új holmit. Ez nem Belfast. Itt teljesen rendben van, ha valaki jó dolgokat akar. Holnap majd közlöm, „Úgy tűnik, egy pár dobozt véletlenül otthagytunk. Szaladjunk el gyorsan az IKEA-ba”. Még az is lehet, hogy a konyhai edényeink eltűnését az apámra kenem. Nem nehéz elhinni róla, hogy megtartja a csorbult gyümölcsleves poharainkat. „Nincs ezeknek az égvilágon semmi baja”, mondaná, és ügyelne rá, hogy a csorbultalan pereménél igyon.

Matt közben már az asztali edényeknél jár. Az ebédlő távolabb eső szögletéből hallatszik az éppen stószba rakott kistányérok messzi csengése. Én meg közben a hálószobában hegyet rakok a ruháinkból. Az összes bőröndünket és dobozunkat fejre állítva szivárványszerű halmot formáltam. Zoknik úsznak át pulóvereken; nadrágok és ruhák gabalyodnak össze munkában viselt fekete harisnyákkal; melltartókapcsok kardigánokba vájják fogaikat, hosszú hurkokat húzva ki a gyapjúból. Térdig állok a felfordulásban, lábbeli nélkül, mert a papucsokat még nem pakoltam ki. Mintha csak a Primarkban lenne az ember szombat délután. Minden gond nélkül le tudnék feküdni, hogy aludjak egyet.

„A jobb vagy a bal oldalát szeretnéd a szekrénynek?” kiáltom a konyhába.

„A jobbat”, feleli Matt. „Csak mert jobban kézre esik.”

Érthető. Mindig ő alszik az ágy jobb oldalán. Mindennek a jobb oldalát választja: kanapé, járda, autó (ragaszkodik hozzá, hogy ő vezesse, pedig nekem nincs büntetőpont a jogosítványomon). Úgy döntök, hogy a bal oldalra akasztom a ruháit. Semmi ne legyen ugyanúgy Londonban. London elméletileg kezdet, nem csak egy új fejezet. Itt mindennek másnak kellene lennie. Bárcsak megengedhetnénk magunknak egy új ágyat, új nagyvárosi frizurát, és egy olyan kanapét, amely nem vet ráncot, ha ráülünk. Szeretnék egy olyan szekrényt, ami más ruháival van tele.

Előkotrom a káoszából Matt kék pulcsiját. A belfasti lakásunk szaga érződik rajta. Ez egy mosással orvosolható. Rácsúsztatom a vállfára, és az ablak elé tartom, amitől a napfény utolsó, esendő ujjai átfúródhatnak a szöveten. E pillanatban szebb, mint egy pulóvertől elvárható. Fél kézzel átviszem a hálón, és puhán kinyitom a szekrényajtót. A nagymamám ül a szekrényben, egy nyugágyon. Szerintem a *Belfast Telegraph*-ot olvassa. Nehéz tisztán látni a sötétben.

Megdöbönt, hogy a nagymamámat találok a szekrényünkben. Ürességre számítottam, esetleg korábbi lakók által hátrahagyott vállfákra. Az egész különösen azért döbbenetes, mert a nagymamám halott. És még ha nem is lenne az, akkor sem

lenne Londonban, mert visszatartanak a fájdalmai, na meg az amazoktól való körülhatárolatlan félelme, az amazokba pedig az élete vége felé mindenki beletartozott, aki nem a Beersbridge Roadon lakott.

Annnyira megdöbbsent a dolog, hogy nyekkenek egyet, mint egy megtaposott kutyát, és tüstént visszazárom az ajtót. Saját arcom vonít vissza rám a szekrény tükréből. Ez itt a szám, elkerekedve, akár egy pisztrángé. Ezek itt a szemeim, véraláfutások a túl sok első esti pezsgőtől. Ez itt az arcom, megnyúlt, akár egy kísérteté. Saját magamat kísértem, a soktól hirtelen hátralépek, és bevágom a sarkam a bőrröndbe. Egy pillanatig nem érzek fájdalmat. Aztán felvisít az egész lábfejem. Nem nézek le. Félek, hogy még vért látok. Matt dühös lesz, ha a ruháinkra is rákerül. Nincs még mosógépünk, és rühelli a mosodákat. Nem akarja, hogy bárki is lássa a faltjainkat.

Mattnak nagyon fontos a magánélete. A mai napig kizár a fürdőszobából, akkor is, ha csak fogat mos. London mély lélegzet lesz neki. Iskolás kora első napjától névtelenségre vágyott. A névtelenség olyasmi, ami nem létezik Kelet-Belfastban. A házak egyszerűen túl közel vannak egymáshoz, a falak túl vékonyak. Matt elhatározta, hogy nem fogunk ismerkedni a szomszédokkal. Nem akar új barátokat szerezni, vagy Jamie Oliver-receptekre vacsoravendégeket hívni. Azt reméli, hogy még az élelmiszereket is csak online fogjuk beszerezni, így vásárló emberekkel sem kell találkozunk. Ezentúl kevesebben lesznek az életünkben; három vagy négy bőven elég, Matt szerint. Ebben a tervben nincs helye egy halott nagymamának, akkor sem, ha a szekrényben marad.

Kinyitom az ajtót, most lassabban, remélve, hogy Nagyi már nem lesz ott. De még mindig ott van, az újság kiterítve ölében, akár csak egy gonddal kivasalt asztalterítő. Arca elé tartja szemüvegét, és az „Előre keresztény katonák”-at dúdolja, ahogy a lencséket lassan a lap felett mozgatja.

„Nagyi”, szólítom meg nagyon halkán, nehogy Matt meghallja, és bejöjjön a hálóba. „Te mit csinálsz itt?”

„Olvasgatom az újságot, Bogaram” feleli. „Megnézem, ki halt meg a héten. Az ember, aki többször kifestett nálam, már nincs köztünk. Rák. Csak negyvenkét éves volt, három kis apróságot hagyott hátra.” Feltartja a gyászjelentéseket, hogy jobban lássam. Úgy teszek, mintha olvasnék, fürgén futnak balról jobbra a szemeim, de a szekrény ritkás fényében a nyomtatott szövegből nem látszik más, csak pontok és kibogozhatatlan karcolatok.

„Ó, te jó ég”, mondom. „Nálunk is ez a fickó festette ki a nappalit.”

Mostanra elült a nagymamám keltette sokkhatás, de nem tudom, hogyan kellene máshogy viselkednem vele. Csak nem tehetünk úgy, mintha mi se történt volna, hisz az egyikünk halott. De már túl késő hisztit csapni. Sikítani akkor kell, amikor az ember meglátja a kísértetet, nem öt perccel később, amikor már egymásnak adjuk a szót, mint télen az influenzát. Elképzelem, ahogy órákon át folytatjuk. Tea és vastag pirítósz szeletek mellett megoldjuk a Kelet összes problémáját. Csak egy jó kis szaf-

tos témát kell felvetni, és a nagymamám akár órákig is fújja, mint maga Ian Paisley, még pulpitus se kell hozzá neki. Nem mintha bánám. Szerettem volna egy pár dolgot megkérdezni tőle, mielőtt meghalt. Van pár öregeknek gyakran feltett kérdésem is, mint például „Emlékszel a Blitzre?” vagy „Hogy ismerted meg Nagypapát?”, meg olyanok is, amik valóban érdekelnek, mint például „Stevie nagybácsi: rendesen meleg vagy csak egy kicsit?” Ha lenne rá lehetőségem, azt mindenképpen megkérdezném, mit mondott a Nagyim anyának az előtt este, hogy lelépett a kenyerezéssel.

„Tudom, hogy azt hittétek, alszom”, mondanám neki. „De a plafonon keresztül hallottam a zajt, ahogy nekiestetek. Apa káromkodott, anya meg visszarivált. A kutyája le-fel rohangált a konyhában, te meg sivalkodtál, mint egy bomlott banshee. Leginkább te, Nagy. Ha mérges vagy, a hangod még a festéket is lerepeszti. Mit mondtál neki, amivel elüldözted?”

Aztán várnék pár másodpercet, karomat mellkasomon védekezőn összefonva, és hagynám, hogy a nagymamám azt gondolja, pipa vagyok rá, mielőtt megszólalnék, „Hát nem jobban megvagyunk anyám nélkül mindannyian? Tiszta dilis volt”.

És akkor nyerítve röhögnék. Nagymamám hátravetett fejfel, hogy szabad utat engedjen a nevetésnek, az orrán és száján, szemén és hasán át, mintha az egész teste finganá a nevetést, amit képtelen visszatartani.

A Nagy halott, emlékeztetem magam; lehet, hogy már benne se lenne egy jó kis mókában. Felidézem a temetés összes részletét: a vidékről feljött unokatestvéreket, csak állásinterjúkon hordott öltönyeikben, a szendvicskrémés szendvicseket és a margarinnal megkent gyümölcskenyeret, a koporsóján elrendezett fehér liliumokat, ahogy narancs porfoltokat hagynak, mintha lángnyelvek nyaldosnák a nappali tapétáját. Matt a sarokban, rezzenéstelen arccal, mintha az ingével együtt az arcát is kivasalta volna. Én meg sírok – kibőgöm a szemem –, jóllehet nem az a fajta család vagyunk, akiknél a könny temetési kellék. Különösen nem öregek temetésén, ami nem olyan szomorú, mint a gyerekeké, vagy ha autóbaleset vagy késelés miatt bekövetkezett hirtelen halálról van szó. Nem tudtam nem sírni. Maga alá temetett a fájdalom. Mindig is volt valami kapcsolat köztem és a nagymamám között, mint amikor az ablaküvegben megpillantod a saját visszatükröződő arcodat. Aztán meghalt, és ez egy éjszaka leforgása alatt megszakadt. Most újra itt van – a jóleső egyedüllét könnyedsége egy másik ember társaságában –, és nem tudom elviselni a gondolatot, hogy ismét elveszítem.

Behajolok a szekrénybe, és ráhelyezem a kezem Nagy vállára. Fel vagyok készülve a legrosszabbra, hogy átsiklik majd rajta, de meglepően szilárd: meleg és szivacsos több réteg kötöttáru alatt.

„Kedden lesz a temetés, a Roselawnban”, olvassa, a nyelvvel egyszerre döbbenetet és együttérzést kifejező zajt csapva. „Tc, Tc. Tc. Mit szólsz ehhez? Lefogadtam volna, hogy protestáns. Olyan remekül rakta le a csempémet.”

Később elcsodálkozom majd rajta, miért nem érzek pillanatnyilag félelmet. Egyszerűen csak le vagyok döbbenve, és olyasféle öröm tölt el, mint amikor egy rég el-

veszettek hitt tárgyat talál meg valaki az ágy alatt vagy a kabátzsebében. Úgy döntök, hogy az ember saját családjából származó kísértetek túl ismerősek ahhoz, hogy rémisztőek legyenek. Hallottam már másoktól, hogy a saját gyereküket minden gond nélkül kiszedik a kakából, de más gyereké hányingert kelt bennük. Honnan tudhatnám? Nincsenek gyerekeink, és Matt szerint nincs is hely nekik ebben a lakásban. Elviekben hasonló a helyzet. Hisztit csapnék, ha valaki más nagymamáját találnám a szekrényemben. De Nagynak túl jól ismerem ezt a megjelenését ahhoz, hogy féljek tőle. Az a piros kardigán van rajta, amit tavaly karácsonykor én vettem neki, és még az az elmaradhatatlan fehér zsebkendő is kikandikál az ujjá alól. Lehetlenség félelmet táplálni olyasmivel szemben, amit a BHS-ben vettem 20%-kal leárazva. A halott nagymamám tulajdonképpen hasonló megszokott részletek gyűjteménye: szőrmés szőnyeg-papucs, májfoltos szemek, és nagyapám órája, akár egy túlméretezett karperec, a csuklója körül.

„Azt hittem, sose látlak újra, Nagyí”, szólok, ahogy mellé kuporodom, és az arcunk majdnem összeér. Egy mostanság elszopogatott Polo mentacukorka halványuló szagát érzem savasodó lehetetlen. „Nem volt rá lehetőségem, hogy elmondjam, mennyire szeretlek.”

„Szedd össze magad”, mordul rám.

A családomban nincs helye az érzélgősségnek.

„De komolyan, Nagyí. Fogalmad sincs, mennyire boldog vagyok, hogy újra itt vagy velem.”

„Hát, nem is tervezem, hogy hamarosan elmegyek. Az agyadra fogok menni.”

A nagymamámnak nem tűnt föl, hogy halott, mint ahogy az sem, hogy éppen egy szekrényben ücsörög Hackney-ben. Nem én leszek az, aki elmondja neki. Hogy is lehetnék? Semmilyen más szó nem jut az eszembe a „bocsánat”-on túl, és utána lehet, hogy el is menne. Bemászok mellé a szekrénybe. Akkora, hogy négy ember is simán elférne benne, meg még egy asztal is. Mindkét arcán megpusztilom. Bőre akár könyvlapok közt préselt levél vagy virágszirom. Meglapogatja a hátamat, mintha egy gyereket nyugtatgatna. Szálas tea és gyömbéres keksz illata lengi be. Egészen mostanáig nem hiányzott az otthonom, és nem is gondoltam, hogy valaha hiányozni fog. Hasogatni kezd az ornyergem, mintha megütöttek volna. Toluló könnyek érte. Ez az a pillanat, amikor meghasadok.

„Tedd fel a teáskannát, csillagom”, mondja nagymamám. „Teljesen ki vagyok száradva.”

Mindig tudta, mikor kell témát váltani. Hirtelen a kiszáradás szélén teára szomjazom.

„Egy aprócska perc, és már itt is vagyok”, mondom. „Te meg maradj ott, ahol vagy, Nagyí. Olvasd végig a gyászjelentéseket.”

„Nem megyek én sehova”, feleli kacsintva. De az is lehet, hogy csak képezem a sötétben.

Bezárom magam mögött az ajtót, odatapasztom a fülem a szekrényajtóhoz, és várok, hátha meghallom, ahogy lélegzik, vagy az újságot zörgeti. Semmit sem hallok, csak London hangoskodását az ablakon túl. Itt minden hangosabb. Minden gyors és egyenes, és tudja, mennyit ér. Ez nem nagymamáknak és más láthatatlan igazságoknak való hely. Miután bezárom az ajtót, és elcsitul a hangja, az arcát már nem tudom felidézni, de a karom pontosan emlékszik, milyen volt hiánya alakja, és milyen nehéz volt megtartani.

A konyhában Matt már abbahagyta a tányérstószolást. Most éppen az evőeszközös fiókban sorjázza a késeket és villákat. Háttal áll nekem, de tudom, hogy mosolyog. Boldog itt az amerikai konyhás lakásunkban. Belfast egyáltalán nem hiányzik neki. Elképzeli élete hátralévő részét Londonban, csak karácsonyra megy haza, végül ezt is lefaragja minden második karácsonyra, és a nagyobb családi esküvőkre. Mindezt a válltartásából tudom, meg abból, ahogy a teáskanalakat rakosgatja: gyorsan, simán, magabiztosan, mint aki pontosan tudja, mi lesz a következő lépése.

„Hol van a teáskanna?”, kérdem.

„Belfastban hagytam”, mondja Matt, és ahogy megfordul, látom, már felvett egy új, londoni mosolyt. Fogak. Íny. Feszés vonalak vezetnek lefelé szája szögletéből, akárcsak egy hasbeszélő bábuján.

„Micsoda? Ezt mért csináltad?”

„Nincs szükségünk teáskannára. Te vagy az egyetlen, aki azt a fajta teát issza. Csak merítsd a filtert a csészébe.”

„De annak nem olyan az íze.”

„A francokat nem. Pontosán ugyanolyan az íze, ha benne hagyod pár percig.”

„Nekem teáskanna kell”, mondom.

Aztán elsírom magam a még szortírozásra váró Tupperware edényeink felett, mert nekem nem csak a teáskanna kell. Emberek kellene, akiket megismerek a Tescóban, cukormázás buci kell, ha pénteken nyalánkságra vágyom, meg a nővérem, aki három utcával odébb lakik, a rosszcsont gyerekeivel. Nyáron szemerklélő eső kell, és boltok, amelyek csak délben nyitnak szünnapokon, öregemberek a kutyáikkal, akik jártadban-keltedben rádköszönnek, fanyar humor, igazi ivós kocsmák, és az az istenverte James Nesbitt, minden egyes alkalommal, ha bekapcsolja az ember a tévét. Az otthonomat akarom. De itt is akarok lenni Londonban, ahol a jövő van.

„Csak fáradt vagy”, szól Matt, ahogy leteszi a teáskanalakat, hogy megöleljen. „Nagy ez a váltás, de szeretni fogod Londont. Itt minden könnyebb lesz. Csak adj neki egy esélyt.”

Arcához emeli a kezemet, végigvezeti rajta az ujjaimat, majd megszólal, „Ez a kezdet”, mintha egy romantikus film szereplői lennénk.

„Ámen”, mondom, mert várja, hogy mondjam.

A fejemben mindeközben az jár, hogy az összekuszált kábeleknél már nyoma veszett, a pillanat elmúlt, mi mégis újrajátsszuk, mintha a tegnapi estét maradékok melegeitől fel.

A mobilomon rákeresek az Easyjet honlapra, megnézem a belfasti járatokat két hét múlva, aztán a rákövetkező két hétre, és így tovább, egészen karácsonyig. Mindent a szekrényben teszem, az ajtót magamra húzva, mert Matt nem értené. Más, mint én. Ő már a gyökereit ereszti, és a hétfői reggeli ingázását tervezi. Én más vagyok, mint ő. Nem tudok csak előre nézni. Ez a gyengeség egy formája, és szégyellem magam miatt.

A nagymamám a szekrény sarkából néz. „A mobilodon számítógépezel?”, kérdi.

„Igen, Nagyi”, felelem. „Csak utána nézek valaminek. Egy perc, és csinálom neked még egy teát.”

„Azoktól az izéktől ujráratot fogsz kapni”, mondja. „A tévében láttam erről egy műsort, a mikrohullámú ugyanilyen rossz, csak az gyomorrákot okoz. Na ugyan az én házamban egyik se lenne, engem csak ne öljenek meg.”

„Minden bizonnyal igazad van, Nagyi”, mondom, és a szekrényben ülve, zárt ajtó mögött, el is hiszem, hogy így van.

Estefelé később a konyhaszigetünknek támaszkodva nézem, ahogy Matt a mikróban odapörköl a tegnapi estétől, majd azon kapom magam, hogy megszólalok, „Nagyi mindig azt mondta, hogy a mikrohullámú sütő gyomorrákot okoz.”

„A Nagyiid elképesztő volt”, válaszolja Matt. „Emlékszel, hogy a Marksy's-ből csente az egyszer használatos evőeszközöket, hogy spóroljon a mosogatással?”

„És arra a napra, amikor beparancsolta azokat a mormonokat egy sültre?”

Úgy nevetünk a nagymamámon, mintha egy tévés szitkom vénülő szereplője lenne. Nevetés közben megiszunk egy egész üveg bort. A pohár fenekére nézve képes vagyok úgy tenni, mintha nem lenne velünk, a szekrényben bóbiskolva. Képes vagyok úgy nevetni, mintha nem is ismerném. Kinyitunk egy másik üveget, és az otthonon is nevetünk. Kegyetlenül. Szeretetteljesen. Iszonyatosan megkönnyebbülve. Tálcan kínálja magát a hely, hogy gúnyolják. Hát gúnyoljuk. Londonból könnyű. Belfastot már háromszáz mérföldnyire magunk mögött hagytuk. Az sem kizárt, hogy már ott sincs.

Ma éjjel a kanapén alszunk: Matt az egyikén, én a másikon, mert az ágyunk még mindig darabokban dől a falnak. Matt fog elaludni először, kimerítette a hat emelet bútorcipelés. Én meg majd küzdök, hogy az erkélyünk alatt síkító szirénák és az egész éjjel felcsavart hangerővel fífázó szomszédaink ellenére aludni tudjak. Két óra körül hallom majd a nagymamám hallókészülékét, törött üveg hangon énekel, ahogy merül. Felkelek a kanapémról, és odamegyek hozzá a szekrényben. A *People's Friend*-et olvasgatja vagy kötöget. Esetleg a nővérével telefonál, aki Lisburnben lakik, de még az is meglehet, hogy imádkozik, olyan szavakat mormolva, melyeket annak idején a Vasárnapi Iskolában tanult. Pont olyan lesz, mint az emlékeimben, még a ki-be csúszó fogsorának nedves csattogása is, ha nevet. Odagömbölyödöm majd göcsör-

tős bokájához, és a papucsát használom párnának, a pihés részhez igazítva az arcom. A nagymamám lesz a horgony, én meg kapaszkodom.

Lehet, hogy reggelre már hűlt helye sem marad, de az is lehet, hogy együtt fogunk teázni, és nyugtázzuk, hogy teáskanna nélkül bizony nem olyan az íze.

Akárhogy is, meghasadok.

Fordította: GULA MARIANNA

